

Strasbourg, 12.4.2016
SWD(2016) 118 final

KOMISJONI TALITUSTE TÖÖDOKUMENT
MÕJUHINNANGU KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Tulumaksualase teabe suurema läbipaistvuse potentsiaali hindamine

Lisatud dokumendile:

**Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv,
millega muudetakse nõukogu direktiivi 2013/34/EL seoses tulumaksualase teabe
avalikustamisega teatavate äriühingute ja filiaalide poolt**

{COM(2016) 198 final}
{SWD(2016) 117 final}

Kommenteeritud kokkuvõte
Mõjuhinna äriühingute tulumaksu suurema läbipaistvuse kohta
A. Vajadus meetmete järele
Miks? Mis on lahendamist vajav probleem?
Keskfond, mida iseloomustavad keerulised maksueeskirjad ja maksukonfidentsiaalsuse nõuded, on võimaldanud mõningatel rahvusvahelistel ettevõtjatel tegeleda agressiivsete maksuplaneerimise strateegiatega. Erinevalt väikestest ja keskmise suurusega ettevõtjatest (VKEd) ning füüsilisest isikust maksumaksjatest on rahvusvahelistel ettevõtjatel võimalik kasutada lünki riigisisese ja rahvusvahelise maksuõiguses, et paigutada kasum ühest riigist teise ning vähendada sellega oma maksukoormust. Maksustamise vältimise tulemusena rahvusvaheliste ettevõtjate poolt jääb ELi riikidel igal aastal hinnanguliselt saamata 50–70 miljardit eurot. Hiljutistest aruannetest on näha, et teatavad rahvusvahelised ettevõtjad on tasunud vähe makse, mis seab kahtluse alla ELi maksusüsteemide üldise tõhususe ja õigluse.
Rahvusvahelisel tasandil on G20 toetanud OECD/BEPS algatust, mida EL rakendas maksustamise vältimise vastase paketi kaudu ¹ . See algatus näeb ette riigipõhise aruandluse avalikustamise maksuhaldurile vaid selle tagamiseks, et rahvusvahelised ettevõtjad järgiksid siseriiklikku maksuõigust.
Avaliku kontrolli puudumine on probleem, mis ootab lahendamist. Arvestades maine mõju ja demokraatlikke arutelusid, oleks avalik kontroll rahvusvaheliste ettevõtjate suurema läbipaistvuse kaudu täiendav vahend, mis võimaldab võidelda maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise vastu.
Mida selle algatusega loodetakse saavutada?
Algatuse peamine eesmärk on saavutada veelgi suurem äriühingu tulumaksualane läbipaistvus avalikkuse suhtes, võttes kasutusele rahvusvaheliste ettevõtjate avaldatavad riigipõhised aruanded. Edendades maksualase teabe suuremat avalikustamist, on algatuse eesmärk 1) viia äriühingu tulumaks geograafiliselt kooskõlla tegeliku majandustegevusega; 2) edendada maksude kaudu ettevõtjate vastutust heaolu suurendamiseks ning 3) edendada ELis ausat maksukonkurentsi, kasutades informeeritud demokraatlikku arutelu selle kohta, kuidas kõrvaldada turutõrkeid ja regulatiivseid puudusi.
Milline on ELi tasandi meetmete lisaväärtus?
Rahvusvahelistele kontsernidele kättesaadavate maksustamistavade, -tegevuse ja -kokkulepete piiriülese iseloomu tõttu ei ole siseriiklikud õigusaktid sageli piisavad selleks, et tegeleda probleemidega, mis seonduvad maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamisega.

B. Lahendused
Milliseid seadusandlikke ja mitteseadusandlikke poliitikavalikuid on kaalutud? Kas on olemas eelistatud variant? Miks?
Kaaluti erinevaid poliitikavalikuid, alustades rahvusvaheliste ettevõtjate vabatahtlikust märgistamissüsteemist ning lõpetades kohustusliku aruandlussüsteemiga. Peamised küsimused, mida komisjon kontrollis, olid järgmised: Kas avalik aruandlus riikide lõikes peaks hõlmama ELi kontrolli alla kuuluvat tegevust või kogu tegevust? Kas teave tuleks esitada üksnes ELi liikmesriike või ka kolmandate riikide lõikes? Milline peaks olema kohaldamisala: suured äriühingud (vähemalt 20000 ELi kontserni) või ainult väga suured äriühingud (vähemalt 1900 ELi kontserni / 6500 kontserni kogu maailmas)? Kas avaldatav teave peaks piirduma põhiteabega (tasutud tulumaks, kogunenud tulumaks) või hõlmama ka taustateavet (käive, kasum enne tulumaksu ja töötajate arv)?
Käesoleva mõjuhinna tulemusena on eelistatud valik see, et kõik ELi ja kolmandate riikide rahvusvahelised ettevõtjad, kes tegutsevad ELis ja kelle konsolideeritud käive on üle 750 miljoni euro, peavad koostama avaliku riigipõhise aruande. Teave esitatakse kokkuvõtlikult ELi liikmesriikide lõikes ja koondatult ülejäänud maailma puhul. Avalikustamisele kuuluv teave hõlmab makstud ja kogunenud tulumaksu ning vajalikku taustateavet: tegevuse laad, käive, töötajate arv, kasum enne maksusid. See valik saab lihtsasti eksisteerida koos rahvusvaheliste algatustega, näiteks OECD BEPSi algatusega, mille EL on üle võtnud maksustamise vältimise

¹ Euroopa Komisjoni 28. jaanuari 2016. aasta [Maksustamise vältimise pakett](#). Selles pakettis tehakse muu hulgas ettepanek vaadata läbi maksustamisalane halduskoostöö direktiiv, et liikmesriikide maksuhalduritel oleks võimalik vahetada riigipõhist aruandlust rahvusvaheliste ettevõtete tulumaksuteabe kohta.

vastase paketi kaudu. Eelistatud valikuga lahendatakse sidusrühmade esile toodud konkurentsimoonutuste probleem ühtsel turul, ilma et see kahjustaks ELi konkurentsivõimet, põhjustaks tarbetut halduskoormust või tekitaks täiendavaid maksukonflikte ja topeltmaksustamist.
Kes toetab millist poliitikavalikut?
Valitsusvälised organisatsioonid ja kodanikuühiskond toetavad võimalikult üksikasjaliku avaliku riigipõhise aruande koostamist. Nende arvates aitaks maksutavade jälgimine kaasa ettevõtjate sotsiaalse vastutuse edendamisele, tugevdaks demokraatlikku protsessi ja julgustaks rahvusvahelisi ettevõtjaid oma maksubaase õiglasemalt jaotama.
Ettevõtjad on mures tundliku teabe ühepoolse avalikustamise pärast konkurentidele, aga ka halduskoormuse ja topeltmaksustamise ohu pärast. Enamik neist nõuab, et riigipõhised aruanded oleksid G20/OECD/BEPS algatuse kohaselt kättesaadavad vaid maksuhalduritele.
C. Eelistatud poliitikavaliku mõju
Millised on eelistatud poliitikavaliku eelised?
Eelistatud poliitikavalikust loodetakse märkimisväärset ühiskondlikku kasu ning teatavat positiivset majanduslikku mõju. Sellega reageeritakse suurenenud nõudlusele läbipaistvuse järele rahvusvaheliste kontsernide maksuküsimustes. Samuti võiks see aidata suurendada üldsuse usaldust maksusüsteemide õigluse vastu.
Lisaks suurendaks üldine läbipaistvus äriühingute sotsiaalset vastutust, kui avalikustatakse nende maksupanus kohaliku heaolu edendamisse. See aga võib innustada äriühinguid maksma makse seal, kus nad tegelikult kasumi teenivad. Samuti aitab algatus paremini informeeritud demokraatliku arutelu kaudu kaasa ausama maksukonkurentsi edendamisele ELis.
Äriühingute maksualane täiendav läbipaistvus ei avalda olulist mõju majanduskasvule ega töökohtade loomisele ELis.
Millised on eelistatud poliitikavaliku kulud?
Kui pidada silmas majanduslikku mõju, siis ei kaasne eelistatud poliitikavalikuga märkimisväärsed kulud ega halduskoormust, sest vastavalt hiljuti muudetud maksustamisalase halduskoostöö direktiivile tuleb väga suurtel rahvusvahelistel kontsernidel esitada maksuhaldurile riigipõhised aruanded. Rahvusvahelised ettevõtjad on suutelised oma üldiseid riigipõhiseid aruandeid selle teabe alusel koostama. See algatus näeb ette, et kõigi rahvusvaheliste kontsernide puhul on avalikustamisnõue ühesugune, olenemata sellest, kas kontsern on asutatud ELis või mõnes kolmandas riigis. Sestap puudub sellel mõju rahvusvaheliste ettevõtjate konkurentsivõimele. Oht, et tekivad täiendavad maksukonfliktid ja riigipõhise aruandlusega kaasnev topeltmaksustamine, mida iga maksuhaldur võib vabalt kasutada, on piiratud, sest maksuteave esitatakse vaid ELi lõikes, kus on olemas tõhusad vaidluste lahendamise mehhanismid. Käesoleval algatusel puudub negatiivne sotsiaalne ja keskkonnamõju.
Milline on mõju ettevõtjatele, VKEdele ja mikroettevõtjatele?
Meede on suunatud üksnes rahvusvahelistele ettevõtjatele, kellel on parimad võimalused maksuplaneerimise kasutamiseks, st ettevõtjatele, kelle konsolideeritud käive on üle 750 miljoni euro.
Kolmandas riigis asutatud rahvusvaheliste ettevõtjate hõlmamiseks on kehtestatud uued kohustused nende ELis asuvatele tütarettevõtjatele või filiaalidele. Nende puhul on tegemist keskmise suurusega ja suurte tütarettevõtjatega või võrreldava suurusega filiaalidega. Neil on kohustus avaldada ELis riigipõhised aruanded, mille on koostanud nende põhietaettevõtja. Samuti on ette nähtud selline võimalus, et kolmanda riigi rahvusvaheline ettevõtja saab määrata ühe ELi tütarettevõtja või filiaali, kellele tehakse ülesandeks riigipõhise aruande avaldamine.
Kas on ette näha märkimisväärset mõju riigieelarvetele ja ametiasutustele?
Rahvusvaheliste ettevõtjate tasutud tulumaksu mõju ei ole teada, kuid algatusega pakutakse rahvusvahelistele ettevõtjatele täiendavaid stiimuleid maksu tasumiseks seal, kus kasum teenitakse. Lisaks võimaldab avalik kontroll informeeritud demokraatlike arutelude pidamist agressiivse maksuplaneerimise põhjuste ja tagajärgede üle, mis võib ära hoida ebakõlasid, lünki ja kahjulikke maksumeetmeid.
Kas on oodata muud olulist mõju?
Ei ole.

D. Järeelmeetmed
Millal poliitika läbi vaadatakse?
Komisjon jälgib poliitika rakendamist koostöös liikmesriikidega. Esimesed hindamised tuleks läbi viia paar aastat pärast seda, kui äriühingud on alustanud riigipõhiste aruannete avaldamist. Tähelepanekuid võiks kasutada aruande alusena, mis esitatakse aegsasti parlamendile ja nõukogule.